Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
MACIEJE SZPUNARA
přednesené dne 6. března 2025 [1]

Věc C-211/24

LEGO A/S
proti
Pozitív Energiaforrás Kft.

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Fővárosi Törvényszék (soud hlavního města Budapešti, Maďarsko)]

„Řízení o předběžné otázce – Duševní vlastnictví – (Průmyslové) vzory Společenství – Nařízení (ES) č. 6/2002 – Čl. 8 odst. 3 – (Průmyslový) vzor umožňující sestavení nebo propojení několika vzájemně zaměnitelných výrobků v rámci jednoho stavebnicového systému – Článek 10 – Rozsah ochrany – Pojmy ‚informovaný uživatel' a ‚celkový dojem' "

Úvod

1. Unijní právo průmyslového vlastnictví jasně rozlišuje role, které mají různé kategorie chráněných práv: patent chrání technické vynálezy, kdežto (průmyslové) vzory chrání vzhled výrobků; ochranné známky pak chrání vztah mezi výrobky a službami a jejich výrobci nebo poskytovateli. Toto rozlišení má zásadní význam, neboť umožňuje zabránit monopolizaci jedinečných řešení, která jsou nezbytná pro technický pokrok a nenarušenou hospodářskou soutěž, prostřednictvím výlučných práv, která lze získat poměrně snadno a která mají velmi dlouhou, či dokonce neurčitou dobu platnosti. Za účelem zajištění účinnosti uvedeného rozlišení unijní právo (průmyslových) vzorů stanoví, že vzhledové znaky výrobku, které jsou podmíněny výlučně jeho technickou funkcí, jakož i vzhledové znaky, které jsou nezbytné ke vzájemné propojitelnosti výrobků různých značek, nejsou chráněny.

2. Z tohoto pravidla však existuje výjimka, pokud jde o „stavebnicové systémy", podle níž mohou být chráněny (průmyslové) vzory, jejichž účelem je umožnit propojení prvků v rámci takového systému. Tato výjimka je často označována jako „výjimka Lego", neboť je využívána hlavně systémem stavebnicových kostek dobře známým každému dítěti ve věku od 3 do 103 let, který je uváděn na trh pod ochrannou známkou LEGO.

3. Systém stavebnicových kostek Lego byl vyvinut v 50. letech 20. století. První přihláška tohoto patentu byla podána v Dánsku v roce 1958. Technické řešení, na kterém byla tato přihláška založena, spočívalo v systému spojování kostek prostřednictvím výčnělků na horní straně a otvorů na spodní straně každé kostky, které byly navrženy a uspořádány tak, aby zajišťovaly

[1] – Původní jazyk: francouzština.

stabilní propojení a zároveň umožňovaly relativně snadné rozpojování dětskýma rukama. Patentová ochrana systému Lego byla následně celkově rozšířena a doplněna o nová technická řešení [2].

4. Převážné většině těchto patentů však skončila platnost v 70. a 80. letech 20. století a výrobce kostek Lego musel čelit konkurenci ze strany výrobců kostek inspirovaných jeho vlastním systémem a slučitelných s tímto systémem. Následně se většina pokusů o ochranu tohoto systému jinými právy duševního vlastnictví, a sice ochrannými známkami, (průmyslovými) vzory, či dokonce autorským právem, nezdařila, zejména z důvodu funkční povahy předmětu požadované ochrany [3].

5. Existence „výjimky Lego“ nicméně umožňuje zachovat ochranu systému kostek Lego a nepřímo technického řešení, které je jeho základem, prostřednictvím práv k (průmyslovým) vzorům [4]. Projednávaná věc poskytuje Soudnímu dvoru příležitost upřesnit rozsah této ochrany ve světle cílů ochrany poskytované v unijním právu různými kategoriemi práv duševního vlastnictví.

Právní rámec

6. Článek 3 písm. a), čl. 4 odst. 1, jakož i články 6, 8 a 10 nařízení Rady (ES) č. 6/2002 ze dne 12. prosince 2001 o (průmyslových) vzorech Společenství [5] stanoví:

„Článek 3

Pro účely tohoto nařízení se:

a) ‚(průmyslovým) vzorem‘ rozumí vzhled výrobku jako celku nebo jeho části vyplývající z jeho znaků, zejména z linií, obrysů, barev, tvaru, struktury povrchu, a/nebo materiálu výrobku jako takového, a/nebo jeho dekoru;

[…]

Článek 4

1. (Průmyslový) vzor je chráněn právem k (průmyslovému) vzoru, pokud je nový a má individuální povahu.

[…]

[2] – K historii ochrany systému Lego právem duševního vlastnictví viz zejména Hunter, D. a Thomas, J., „Lego and the System of Intellectual Property, 1955–2015“, *Intellectual Property Quarterly*, 2016, č. 1, s. 1 až 18.

[3] – Pokud jde o právo ochranných známek Unie, viz rozsudek ze dne 14. září 2010, Lego Juris v. OHIM (C-48/09 P, EU:C:2010:516).

[4] – Viz zejména rozsudek ze dne 24. března 2021, Lego v. EUIPO – Delta Sport Handelskontor (Díl z dětské stavebnice) (T-515/19, EU:T:2021:155).

[5] – Úř. věst. 2002, L 3, s. 1.

Článek 6

1. (Průmyslový) vzor má individuální povahu, pokud se celkový dojem, který vyvolá u informovaného uživatele, liší od celkového dojmu vyvolaného u tohoto uživatele (průmyslovým) vzorem, který byl zpřístupněn veřejnosti:

[…]

b) v případě zapsaného (průmyslového) vzoru Společenství přede dnem podání přihlášky k zápisu nebo, bylo-li uplatněno právo přednosti, přede dnem vzniku práva přednosti.

2. Při posuzování individuální povahy se bere v úvahu míra volnosti původce vzoru při vývoji (průmyslového) vzoru.

[…]

Článek 8

1. Právo k (průmyslovému) vzoru se nevztahuje na vzhledové znaky výrobku, které jsou podmíněny jejich technickou funkcí.

2. Právo k (průmyslovému) vzoru se nevztahuje na vzhledové znaky výrobku, které musí být nezbytně napodobeny v jejich přesném tvaru a rozměrech, aby výrobek, ve kterém je (průmyslový) vzor ztělesněn nebo pro který byl použit, mohl být mechanicky připojen na jiný výrobek nebo do něj vestavěn či jím obestavěn tak, aby oba výrobky plnily svou funkci.

3. Bez ohledu na ustanovení článku 2 se za podmínek stanovených v článcích 5 a 6 vztahuje právo k (průmyslovému) vzoru na (průmyslový) vzor umožňující sestavení nebo propojení několika vzájemně zaměnitelných výrobků v rámci jednoho stavebnicového systému.

[…]

Článek 10

1. Rozsah ochrany práva k (průmyslovému) vzoru se vztahuje na jakýkoliv (průmyslový) vzor, který nezapůsobí na informovaného uživatele odlišným celkovým dojmem.

2. Při posuzování rozsahu ochrany se bere ohled na stupeň volnosti původce vzoru při vývoji jeho (průmyslového) vzoru.“

Skutkový stav v původním řízení, řízení a předběžné otázky

7. Společnost LEGO A/S (dále jen „LEGO“), založená podle dánského práva, je mimo jiné majitelkou (průmyslového) vzoru Společenství č. 001950981 0001 zapsaného s datem vzniku práva přednosti dne 22. listopadu 2011, jehož předmětem je propojovací prvek („svazek“) pro stavebnici tvořenou žlábkovaným válcem a dvěma křížovými osami, které jsou kolmé vůči sobě navzájem a vůči válci a s tímto válcem jsou spojeny základnou válce[6], jakož i (průmyslového) vzoru Společenství č. 002137190 0002, zapsaného s datem vzniku práva přednosti dne

[6] – Tento prvek je v katalogu společnosti LEGO uveden pod názvem „Technic, axle and pin connector hub with 2 perpendicular axles“.

16. listopadu 2012, jehož předmětem je stavebnicový prvek, který je pozměněnou verzí kostky 2 x 1 s dutými výčnělky na jedné straně [dále jen: „(průmyslové) vzory Společenství dotčené ve věci v původním řízení“] [7].

8. Společnost Pozitív Energiaforrás Kft., založená podle maďarského práva, se snažila pod ochrannou známkou Qman dovézt stavebnice složené z plastových stavebnicových prvků, které obsahují mimo jiné jeden nebo více stavebních prvků, které údajně porušují (průmyslové) vzory Společenství dotčené v původním řízení.

9. V návaznosti na prohlášení společnosti LEGO nařídilo Nemzeti Adó- és Vámhivatal Veszprém Megyei Adó- és Vámigazgatósága (daňové a celní ředitelství ve Veszprém, spadající pod státní daňovou a celní správu, Maďarsko) zadržení tohoto zboží a následně zahájilo proti jednateli společnosti Pozitív Energiaforrás řízení pro porušení práva z důvodu podezření na porušení práv průmyslového vlastnictví společnosti LEGO.

10. Dne 22. června 2022 podala společnost LEGO na základě článků 10 a 89 nařízení č. 6/2002 k Fővárosi Törvényszék (soud pro hlavní město Budapešť, Maďarsko) návrh na vydání předběžných opatření k zabavení stavebnicových sad sporných v původním řízení. Tento soud uvedený návrh zamítl s tím, že (průmyslové) vzory Společenství dotčené ve věci v původním řízení jsou chráněny v souladu s čl. 8 odst. 3 tohoto nařízení a vzhledem k tomu, že tvar propojovacích prvků je podmíněn pouze jejich technickou funkcí, je tvůrčí prostor pro návrh takového tvaru velmi omezený. Soud rozhodl, rovněž s přihlédnutím k tvaru a velikosti výrobku, že informovaný uživatel vnímá takový (průmyslový) vzor zvláště ostře s pozorností zaměřenou na nejmenší podrobnosti. Soud proto pečlivě porovnal zapsaná vyobrazení dvou průmyslových vzorů Společenství dotčených v původním řízení s fotografickými vyobrazeními výrobků společnosti Pozitív Energiaforrás a měl za to, že tato vyobrazení vyvolávají u informovaného uživatele celkový dojem, který se liší od celkového dojmu vyvolaného (průmyslovými) vzory Společenství dotčenými v původním řízení.

11. Fővárosi Ítélőtábla (odvolací soud hlavního města Budapešti, Maďarsko), k němuž společnost LEGO podala odvolání, toto rozhodnutí změnil a nařídil zabavení výrobků sporných v původním řízení z důvodu, že (průmyslové) vzory Společenství dotčené ve věci v původním řízení a výrobky společnosti Pozitív Energiaforrás u informovaného uživatele nevyvolávají odlišný celkový dojem. Kúria (Nejvyšší soud, Maďarsko), ke kterému společnost Pozitív Energiaforrás podala kasační opravný prostředek, uvedené rozhodnutí potvrdil.

12. Společnost LEGO následně podala k Fővárosi Törvényszék (soud hlavního města Budapešti), který je předkládajícím soudem, žalobu pro porušení práv, kterou se v podstatě domáhá určení existence porušení právních předpisů, uložení zákazu pokračovat v porušování právních předpisů společnosti Pozitív Energiaforrás a uplatnění dalších právních důsledků těchto jednání.

[7] – Tento prvek je v katalogu společnosti LEGO uveden pod názvem „Brick, modified 1 x 2 with studs on 1 side“.

13. Za těchto podmínek se Fővárosi Törvényszék (soud hlavní ho města Budapešti) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je v takové věci, jako je věc v původním řízení, v níž se majitel (průmyslového) vzoru (žalobkyně) dovolává práv vyplývajících z tohoto vzoru podle čl. 8 odst. 3 [nařízení č. 6/2002] ve vztahu k jedné či několika stavebnicovým kostkám, které jsou součástí stavebnice žalované, které plní stejnou funkci spoje, jakou plní kostky (průmyslového) vzoru žalobkyně, slučitelná s [unijním] právem soudní praxe spočívající v tom, že soudy při vymezení rozsahu ochrany uvedené v článku 10 nařízení č. 6/2002,

– považují za referenci informovaného uživatele, který má o funkci (průmyslového) vzoru a o funkci daného výrobku takové technické znalosti, které je namístě očekávat od osoby specializované v dané oblasti,

– za informovaného uživatele považují takového uživatele, který srovnává (průmyslový) vzor žalobkyně a výrobek žalované na základě důkladného, technického a metodického zkoumání, a

– předpokládají, že tento informovaný uživatel si utváří obecný dojem z (průmyslového) vzoru a z daného výrobku především na základě technických hledisek?

2) Pokud je namístě, ve věci vyznačující se výše uvedenými charakteristikami, učinit závěr, že ochrana poskytovaná (průmyslovým) vzorem žalobkyně se týká jedné či několika součástí stavebnicové sady žalované, které nicméně představují jen malou část sady jakožto celku, je třeba mít za to, že právo Společenství umožňuje soudu, aby s ohledem na omezenou povahu porušení práv, malý rozsah a nízkou závažnost uvedeného porušení ve vztahu k výrobku jako celku, jakož i zájmy související s neomezeným obchodováním se stavebnicí, jejíž převážná část není předmětem sporu, měl za to, že podle čl. 89 odst. 1 nařízení č. 6/2002 jsou dány ‚zvláštní důvody' pro to, aby návrhu na zákaz dovozu uvedené stavebnice nebylo vyhověno?"

14. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla Soudnímu dvoru doručena dne 18. března 2024. Písemná vyjádření předložili účastníci původního řízení, maďarská vláda a Evropská komise. Soudní dvůr rozhodl o projednání věci bez jednání.

Analýza

15. V souladu s přáním Soudního dvora omezím toto stanovisko na analýzu první předběžné otázky. Odpověď na druhou otázku lze totiž snadno vyvodit z ustálené judikatury[8].

16. Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda článek 10 nařízení č. 6/2002 musí být vykládán v tom smyslu, že rozsah ochrany (průmyslového) vzoru spadajícího pod čl. 8 odst. 3 tohoto nařízení je určen odkazem na celkový dojem, který tento (průmyslový) vzor vyvolává u informovaného uživatele, jenž má důkladné technické znalosti a vykazuje zvláštní stupeň obezřetnosti, pokud jde o technické aspekty, a zda tento celkový dojem vyplývá především z technických hledisek.

[8] – Viz zejména rozsudek ze dne 22. června 2016, Nikolajeva (C-280/15, EU:C:2016:467, bod 33 a citovaná judikatura).

17. Za účelem poskytnutí odpovědi užitečné pro řešení sporu projednávaného před předkládajícím soudem je třeba analyzovat zaprvé pojem „informovaný uživatel“ ve smyslu nařízení č. 6/2002 a zadruhé prvky tvořící celkový dojem, který u takového uživatele (průmyslový) vzor, na nějž se vztahuje čl. 8 odst. 3 tohoto nařízení, vyvolává, jakož i prvky, které je třeba zohlednit při posouzení rozsahu ochrany takového (průmyslového) vzoru na základě článku 10 uvedeného nařízení.

K pojmu informovaný uživatel

18. Pojem „informovaný uživatel“ je ústředním pojmem nařízení č. 6/2002, jelikož celkový dojem, který (průmyslový) vzor vyvolává u takového informovaného uživatele, určuje jak způsobilost dotyčného (průmyslového) vzoru být chráněn, a to tím, že potvrdí, či nepotvrdí jeho individuální povahu, tak rozsah této ochrany ve vztahu k (průmyslovým) vzorům, které potenciálně porušují právní předpisy [9]. Informovaný uživatel je fiktivní osobou a v právu (průmyslových) vzorů je funkčním ekvivalentem osoby průměrného spotřebitele v právu ochranných známek a osoby odborníka (osoby z oboru) v patentovém právu.

19. Vlastnosti informovaného uživatele uvedl Soudní dvůr v rozsudku PepsiCo v. Grupo Promer Mon Graphic [10]. Pojem „informovaný uživatel“, který není definován v nařízení č. 6/2002, je třeba chápat jako „pojem nacházející se mezi pojmem ‚průměrný spotřebitel‘ použitelným v oblasti ochranných známek, po kterém není požadována žádná specifická znalost a který zpravidla neprovádí přímé srovnání mezi kolidujícími ochrannými známkami, a pojmem ‚osoba specializovaná v dané oblasti‘, což je odborník s důkladnou technickou kvalifikací“. Tento pojem lze chápat jako pojem označující „uživatele, který vykazuje nikoli průměrnou pozornost, ale zvláštní ostražitost, ať už z důvodu své osobní zkušenosti či rozsáhlé znalosti daného odvětví“ [11].

20. Soudní dvůr upřesnil, že „přívlastek ‚informovaný‘ naznačuje, že uživatel, ačkoli není návrhářem či technickým odborníkem, zná různé (průmyslové) vzory existující v dotyčném odvětví, má určitý stupeň znalostí prvků, které tyto (průmyslové) vzory obvykle obsahují, a z důvodu zájmu o dotyčné výrobky vykazuje při jejich užívání relativně vysoký stupeň pozornosti“ [12].

21. Ačkoli Soudní dvůr poskytl tuto definici pojmu „informovaný uživatel“ v rámci řízení o prohlášení neplatnosti (průmyslového) vzoru Společenství, a tedy na základě článku 6 nařízení č. 6/2002, nic nenasvědčuje tomu, že pokud jde o článek 10 tohoto nařízení, musí být tento pojem vykládán odlišně. Právě naopak, na základě zásady vzájemnosti je rozsah ochrany (průmyslového) vzoru rubem jeho individuální povahy [13]. Oba tedy musí být posuzovány na základě celkového dojmu vyvolaného u téže fiktivní osoby, a sice informovaného uživatele, který má stejné znaky, ať už se jedná o platnost (průmyslového) vzoru nebo porušení práv. Úvahy Soudního dvora uvedené v rozsudku PepsiCo jsou tedy plně použitelné na projednávanou věc.

[9] – K pojmu „informovaný uživatel“ v unijním právu v oblasti (průmyslových) vzorů viz zejména Stone, D., *European Union Design Law*: A *Practitioners' Guide*, Oxford University Press, 2016, s. 209 až 229.

[10] – Rozsudek ze dne 20. října 2011 (C-281/10 P, dále jen „rozsudek PepsiCo“, EU:C:2011:679).

[11] – Rozsudek PepsiCo (bod 53).

[12] – Rozsudek PepsiCo (bod 59).

[13] – Tuto zásadu shrnuje formulace: „Co brání (ochraně (průmyslového) vzoru dřívějšího, zasahuje do práv pozdějšího“. K zásadě vzájemnosti viz zejména Hartwig, H., „Reciprocity in European design law”, in Hartwig, H., (ed.), *Research handbook on design law*, Edward Elgar Publishing, 2021, s. 119.

22. Předkládající soud má však za to, že v případě (průmyslových) vzorů spadajících pod čl. 8 odst. 3 nařízení č. 6/2002 spočívají jejich základní prvky v technické funkci vzhledových znaků výrobku, a sice v případném propojení s jinými výrobky ve stavebnicovém systému. Z tohoto důvodu je podle něj třeba mít za to, že fiktivní informovaný uživatel má technické znalosti a je zvláště obezřetný, a technické aspekty tedy mají dopad na celkový dojem, který u něj dotčený (průmyslový) vzor vyvolává.

23. Domnívám se, že tento názor není správný.

24. Ačkoli (průmyslové) vzory spadající pod čl. 8 odst. 3 nařízení č. 6/2002 mají nutně technickou funkci, zůstávají (průmyslovými) vzory a jsou jako takové chráněny. Podle definice uvedené v čl. 3 písm. a) tohoto nařízení je přitom (průmyslovým) vzorem „vzhled výrobku jako celku nebo jeho části“. Chráněna tedy není technická funkce výrobku, která přispívá k celkovému dojmu vyvolanému u informovaného uživatele, ale pouze vzhled výrobku, tedy jeho vzhledový dojem [14]. Okolnost, že vzhled výrobků, na které se vztahují (průmyslové) vzory spadající pod čl. 8 odst. 3 uvedeného nařízení, nebo přinejmenším vzhled některých z jejich znaků, je určován požadavky na vzájemné propojení, tedy na tomto zjištění nic nemění.

25. Naproti tomu informovaný uživatel, jak jej koncipoval a prezentoval předkládající soud, se blíží osobě odborníka, který je pověřen posouzením patentovatelnosti vynálezů v patentovém právu. Takové posouzení se však netýká vzhledu výrobku, ale abstraktní myšlenky, a sice řešení technického problému. Nelze jej tedy přenést na právo (průmyslových) vzorů.

26. Vlastnosti informovaného uživatele uvedené Soudním dvorem v rozsudku PepsiCo tedy zůstávají zcela platné, pokud jde o (průmyslové) vzory spadající pod čl. 8 odst. 3 nařízení č. 6/2002. Toto zjištění se jeví být v souladu s postoji účastníků řízení, kteří předložili vyjádření v projednávané věci.

K pojmu celkový dojem

27. Třetí částí první otázky se předkládající soud táže, zda pro účely článku 10 nařízení č. 6/2002 může celkový dojem, který u informovaného uživatele vyvolává (průmyslový) vzor spadající pod čl. 8 odst. 3 tohoto nařízení, vyplývat především z hledisek technické povahy. Odpověď na tuto otázku musí být podle mého názoru diferencována, jelikož taková hlediska zohledňována jsou, avšak způsobem odlišným od toho, který zastává předkládající soud.

28. Podle čl. 10 odst. 1 nařízení č. 6/2002 celkový dojem, který (průmyslový) vzor Společenství vyvolává u informovaného uživatele, vymezuje rozsah ochrany tohoto (průmyslového) vzoru v tom smyslu, že každý (průmyslový) vzor, který nezapůsobí na tohoto uživatele odlišným celkovým dojmem, zasahuje do práva chráněného dotčeným (průmyslovým) vzorem.

29. Vlastnosti informovaného uživatele jsou uvedeny v bodech 19 a 20 tohoto stanoviska. Z toho vyplývá, že celkový dojem, který musí být v co největším možném rozsahu vyvolán přímým srovnáním kolidujících (průmyslových) vzorů [15], bude výsledkem zejména zvláštní obezřetnosti tohoto uživatele, jeho rozsáhlé znalosti daného odvětví a existujících (průmyslových) vzorů, jakož

[14] – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. března 2010, Grupo Promer Mon Graphic v. OHIM – PepsiCo (Ztvárnění kulatého reklamního nosiče) (T-9/07, EU:T:2010:96, bod 50) a stanovisko generálního advokáta P. Mengozziho ve věci PepsiCo v. Grupo Promer Mon Graphic (C-281/10 P, EU:C:2011:302, bod 73).

[15] – Rozsudek PepsiCo (bod 55).

i jeho zájmu o dotyčné výrobky [16]. Informovaný uživatel, aniž musí být technickým odborníkem, je schopen odlišit prvky (průmyslových) vzorů, které se obvykle vyskytují ve výrobcích dotyčného odvětví, od prvků, které jsou „nové“. Rozdíly v inovačních prvcích přitom budou mít větší dopad na celkový dojem vyvolaný u takového uživatele než podobnosti v obvyklých prvcích [17].

30. Předkládající soud neuvádí, koho považuje za typického uživatele výrobku, pro který je dotčený (průmyslový) vzor použit [18]. Nicméně i kdyby měl předkládající soud za to, že uživatelem stavebních kostek Lego je typicky dítě [19], přídavné jméno „informovaný“ zůstává plně použitelné, takže si takový uživatel zachovává všechny vlastnosti připomenuté v bodech 19 a 20 tohoto stanoviska. Navíc, pokud jde o (průmyslové) vzory výrobků určených (především) dětem, je podle mě známo, že děti vykazují přinejmenším stejnou úroveň znalostí a obezřetnosti jako dospělé osoby. Okolnost, že dotčené (průmyslové) vzory jsou určeny pro výrobky určené dětem, tedy nijak neodůvodňuje, aby byly informovanému uživateli takových výrobků přiznány menší znalosti dotyčného odvětví nebo nižší úroveň obezřetnosti.

31. Kromě toho bod 14 odůvodnění nařízení č. 6/2002 uvádí, že existence rozdílu mezi celkovým dojmem vyvolaným dvěma (průmyslovými) vzory musí být určena zejména „s přihlédnutím k povaze výrobku, pro který je (průmyslový) vzor použit“. Pokud jde o (průmyslové) vzory použité na výrobky, které jsou součástí stavebnicových systémů, je odůvodněné mít za to, že informovaný uživatel zohlední nejen vzhled dotčeného výrobku, posuzovaného samostatně, ale rovněž vzhled, který tento výrobek bude mít ve spojení s jinými prvky systému.

32. Určení celkového dojmu, který (průmyslový) vzor vyvolává u informovaného uživatele, však není samo o sobě cílem. Jedná se pouze o dílčí fázi při posouzení rozsahu ochrany (průmyslového) vzoru Společenství ve vztahu k (průmyslovému) vzoru, který potenciálně porušuje práva k (průmyslovému) vzoru [20]. Toto posouzení provádí soud, kterému byl spor předložen a který si musí „nasadit brýle“ informovaného uživatele za účelem určení, zda kolidující (průmyslové) vzory u takového uživatele vyvolávají odlišný celkový dojem. Soud bude muset v rámci posouzení zohlednit okolnosti, jichž si informovaný uživatel nemusí být plně vědom, ale jejichž zohlednění vyžaduje nařízení č. 6/2002.

33. Článek 8 odst. 1 a 2 nařízení č. 6/2002 vylučuje z ochrany vzhledové znaky výrobku, které jsou podmíněny pouze jeho technickou funkcí, jakož i vzhledové znaky tzv. „propojovacího“ výrobku. Článek 8 odst. 3 tohoto nařízení však stanoví výjimku, pokud jde o vzájemně zaměnitelné výrobky v rámci jednoho stavebnicového systému. Je pravda, že doslovně vzato se jedná o výjimku pouze z čl. 8 odst. 2, kdežto odstavce 1 se netýká. Tribunál nicméně rozhodl, že za účelem zachování užitečného účinku čl. 8 odst. 3 uvedeného nařízení je třeba toto ustanovení vykládat tak, že představuje rovněž výjimku z odstavce 1 tohoto článku, pokud dotčený (průmyslový) vzor spadá jak pod odstavec 2, tak pod odstavec 1 [21]. Propojovací znaky vzhledu výrobku, který je součástí

[16] – Rozsudek PepsiCo (body 53 a 59).

[17] – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. března 2010, Grupo Promer Mon Graphic v. OHIM – PepsiCo (Ztvárnění kulatého reklamního nosiče) (T-9/07, EU:T:2010:96, body 72 až 82).

[18] – Praxe spočívající v personifikaci informovaného uživatele tím, že mu jsou přičítány rysy skutečné osoby, je ostatně v právní nauce často kritizována. Osoba informovaného uživatele je ve skutečnosti právní fikcí a operuje na vyšší úrovni abstrakce. Viz zejména Stone, D., *European Union Design Law: A Practitioners' Guide*, op. cit., s. 219.

[19] – Obdobně k tomu, co Soudní dvůr připustil v rozsudku PepsiCo (bod 54).

[20] – Rozsah ochrany neexistuje *in abstracto*. Podle článku 10 nařízení č. 6/2002 je vždy posuzován ve vztahu k jinému (průmyslovému) vzoru.

[21] – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. března 2021, Lego v. EUIPO – Delta Sport Handelskontor (Díl z dětské stavebnice) (T-515/19, EU:T:2021:155, bod 80).

stavebnicového systému, požívají ochrany rovněž tehdy, jsou-li podmíněny pouze technickou funkcí výrobku. Přispívají tedy k celkovému dojmu, kterým (průmyslový) vzor působí na informovaného uživatele.

34. Naproti tomu podle čl. 10 odst. 2 nařízení č. 6/2002 se při posuzování rozsahu ochrany bere ohled na stupeň volnosti původce vzoru při vývoji (průmyslového) vzoru.

35. Obecně se přitom připouští, že technická omezení patří mezi prvky, které mohou omezit volnost původce vzoru [22]. Pokud jde o vzhledové znaky výrobku, které podle definice uvedené v čl. 8 odst. 2 nařízení č. 6/2002 „musí být nezbytně napodobeny v přesném tvaru a rozměrech“, je podle mého názoru možné mít za to, že stupeň volnosti původce vzoru je minimální, či dokonce nulový. To platí tím spíše, jsou-li tyto vlastnosti podmíněny pouze technickou funkcí dotčeného výrobku, v projednávané věci konkrétně propojením.

36. Nízký stupeň volnosti původce vzoru nevede k úplnému vyloučení vzhledového znaku výrobku z celkového dojmu vyvolaného dotčeným (průmyslovým) vzorem u informovaného uživatele [23]. Bude mít nicméně vliv na srovnání celkového dojmu kolidujících průmyslových vzorů podle toho, co Tribunál nazývá „obráceným pravidlem proporcionality“ [24]. Podle tohoto pravidla platí, že čím je volnost původce při vývoji (průmyslového) vzoru omezenější, tím spíše mohou drobné rozdíly mezi dotčenými (průmyslovými) vzory postačovat k tomu, aby na informovaného uživatele působily odlišným celkovým dojmem. Je tomu tak proto, že vzhledem k tomu, že podobnosti mezi dotčenými (průmyslovými) vzory se týkají společných vlastností, pro jejichž vývoj je volnost původce omezena, a to zejména technickými omezeními, budou mít tyto podobnosti pouze malý význam v celkovém dojmu, kterým uvedené (průmyslové) vzory působí na informovaného uživatele [25].

37. V případě (průmyslových) vzorů použitých na výrobky, které jsou součástí stavebnicového systému, jako jsou stavebnicové kostky, propojovací znaky nebo znaky podmíněné technickou funkcí těchto výrobků, mohou tvořit velkou část vzhledových znaků uvedených výrobků [26]. Tyto znaky zůstávají chráněny na základě výjimky stanovené v čl. 8 odst. 3 nařízení č. 6/2002. Nicméně vzhledem k tomu, že volnost původce při jejich vývoji je velmi omezená, jejich dopad na srovnání celkového dojmu, který kolidující (průmyslové) vzory vyvolávají u informovaného uživatele, bude značně omezen. V důsledku toho minimální rozdíly v dotčených (průmyslových) vzorech umožní vyhnout se zjištění existence porušení práv.

38. Vyvstává tedy otázka, zda by toto ustanovení nemělo být za účelem zachování plné účinnosti čl. 8 odst. 3 nařízení č. 6/2002 vykládáno též jako výjimka z čl. 10 odst. 2 tohoto nařízení. Domnívám se však, že odpověď na tuto otázku musí být záporná.

[22] – Rozsudky ze dne 18. března 2010, Grupo Promer Mon Graphic v. OHIM – PepsiCo (Ztvárnění kulatého reklamního nosiče) (T-9/07, EU:T:2010:96, bod 67), a ze dne 6. září 2023, Cayago Tec v. EUIPO – iAqua (Shenzhen) (Vodní skútry, motorové čluny) (T-377/22, EU:T:2023:504, bod 46 a citovaná judikatura). Viz rovněž stanovisko generálního advokáta P. Mengozziho ve věci PepsiCo v. Grupo Promer Mon Graphic (C-281/10 P, EU:C:2011:302, bod 31).

[23] – Na rozdíl od znaků uvedených v čl. 8 odst. 1 a 2 nařízení č. 6/2002, které k tomuto dojmu vůbec nepřispívají, ledaže se na ně vztahuje odstavec 3 tohoto článku.

[24] – Rozsudek ze dne 6. září 2023, Cayago Tec v. EUIPO – iAqua (Shenzhen) (Vodní skútry, motorové čluny) (T-377/22, EU:T:2023:504, bod 48 a citovaná judikatura).

[25] – Rozsudek ze dne 18. března 2010, Grupo Promer Mon Graphic v. OHIM – PepsiCo (Ztvárnění kulatého reklamního nosiče) (T-9/07, EU:T:2010:96, body 67 a 72).

[26] – Jako příklad lze uvést, že ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 24. března 2021, Lego v. EUIPO – Delta Sport Handelskontor (Díl z dětské stavebnice) (T-515/19, EU:T:2021:155), odvolací senát EUIPO identifikoval šest vzhledových znaků dotčeného výrobku (kostka Lego odlišná od těch, které byly předmětem původního řízení), přičemž všechny byly výlučně podmíněny technickou funkcí. Tribunál následně identifikoval jediný dodatečný znak, u kterého měl za to, že není podmíněn technickou funkcí tohoto výrobku (body 102 až 114 tohoto rozsudku).

39. Zaprvé je pravda, že Tribunál rozhodl, že čl. 8 odst. 3 nařízení č. 6/2002, který se podle svého znění odchyluje pouze od odstavce 2 tohoto článku, musí být vykládán tak, že se odchyluje rovněž od odstavce 1 tohoto článku [27]. Situace se zde však liší od situace v čl. 10 odst. 2 tohoto nařízení.

40. Odstavce 1 a 2 článku 8 nařízení č. 6/2002 se totiž týkají téže problematiky, a sice způsobilosti dvou kategorií vzhledových znaků výrobků být chráněny: znaků, které jsou podmíněny výlučně technickou funkcí, a znaků umožňujících propojení. Je tedy odůvodněné rozšířit výjimku týkající se této druhé kategorie na znaky, které spadají do druhé a současně do první kategorie. V opačném případě by se tato výjimka uplatnila asymetricky v tom smyslu, že by se vztahovala pouze na znaky uvedené v čl. 8 odst. 2 nařízení č. 6/2002, na které se současně nevztahuje odstavec 1 tohoto článku, kdežto odstavec 3 uvedeného článku se použije na všechny znaky, které spadají pod odstavec 2 tohoto článku [28]. Vzhledem k tomu, že znaky umožňující propojení mají často tendenci být podmíněny výlučně technickou funkcí [29], užitečný účinek čl. 8 odst. 3 nařízení č. 6/2002 by tím byl značně oslaben.

41. Totéž neplatí pro čl. 10 odst. 2 nařízení č. 6/2002. Toto ustanovení se týká odlišné problematiky, a sice zohlednění stupně volnosti původce dotčeného (průmyslového) vzoru Společenství při posouzení rozsahu ochrany. Vztahuje se nejen na (průmyslové) vzory, které spadají pod čl. 8 odst. 3 tohoto nařízení, ale na všechny (průmyslové) vzory bez rozdílu a volnost původce může být rovněž omezena jinými faktory, než jsou technická omezení. Neexistuje tedy riziko jakéhokoli asymetrického použití tohoto ustanovení. Vzhledem k tomu, že uvedené nařízení neobsahuje v tomto smyslu žádný údaj, není namístě vyloučit (průmyslové) vzory, na které se vztahuje čl. 8 odst. 3 téhož nařízení, z použití čl. 10 odst. 2 tohoto nařízení.

42. Zadruhé je toto zjištění posíleno samotným zněním čl. 8 odst. 3 nařízení č. 6/2002. Aby mohly být (průmyslové) vzory, které pod něj spadají, chráněny, vyžaduje toto ustanovení zejména splnění podmínky stanovené v článku 6 tohoto nařízení, to znamená, že tyto vzory musí mít individuální povahu. Tato individuální povaha se posuzuje ve vztahu ke každému (průmyslovému) vzoru, který byl zpřístupněn před podáním přihlášky k zápisu zapsaného (průmyslového) vzoru (nebo případně přede dnem vzniku uplatněného práva přednosti). Článek 6 odst. 2 uvedeného nařízení přitom stanoví pravidlo obdobné pravidlu obsaženému v čl. 10 odst. 2 tohoto nařízení, podle kterého se při posuzování individuální povahy bere v úvahu míra volnosti původce vzoru.

43. Podle zásady vzájemnosti [30] je rozsah ochrany určený v souladu s článkem 10 nařízení č. 6/2002 úzce spojen s individuální povahou dotčeného (průmyslového) vzoru a je posuzován v souladu s článkem 6 tohoto nařízení. Nemohou tedy existovat (průmyslové) vzory, u nichž je rozsah ochrany ve vztahu k (průmyslovým) vzorům, které potenciálně porušují právní předpisy, určen podle méně přísných pravidel, než jsou pravidla, podle nichž se posuzuje jejich individuální povaha ve vztahu ke starším (průmyslovým) vzorům. Tak by tomu přitom bylo v případě, kdyby byla při posuzování individuální povahy zohledněna míra volnosti původce vzoru s tím důsledkem, že by se snížila prahová hodnota odlišnosti vyžadovaná pro uznání takové povahy, a nebyla by zohledněna při posouzení rozsahu ochrany, což by mělo za následek zvýšení prahové hodnoty odlišnosti nezbytné pro to, aby se nejednalo o porušení právních předpisů.

[27] – Rozsudek ze dne 24. března 2021, Lego v. EUIPO – Delta Sport Handelskontor (Díl z dětské stavebnice) (T-515/19, EU:T:2021:155, bod 80).

[28] – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. března 2021, Lego v. EUIPO – Delta Sport Handelskontor (Díl z dětské stavebnice) (T-515/19, EU:T:2021:155, body 77 až 79).

[29] – Viz bod 37 tohoto stanoviska.

[30] – Viz bod 21 tohoto stanoviska.

44. To by vedlo k absurdnímu výsledku. Starší (průmyslový) vzor by totiž mohl u informovaného uživatele vyvolat celkový dojem odlišný od celkového dojmu vyvolaného jiným zapsaným (průmyslovým) vzorem nebo vzorem, pro který je zápis požadován, čímž by zabránil zpochybnění tohoto zápisu nebo platnosti (průmyslového) vzoru [31], ale mohl by být naopak považován za vzor porušující tentýž zapsaný (průmyslový) vzor. Majitel zapsaného (průmyslového) vzoru by tak byl schopen vyloučit z trhu starší (průmyslové) vzory, aniž by jejich majitelé mohli zpochybnit platnost tohoto zapsaného (průmyslového) vzoru.

45. Zásada vzájemnosti tedy vyžaduje, aby byla míra volnosti původce vzoru zohledněna pro všechny (průmyslové) vzory, včetně (průmyslových) vzorů spadajících pod čl. 8 odst. 3 nařízení č. 6/2002, jak pro posouzení individuální povahy, tak pro posouzení rozsahu ochrany.

46. Konečně zatřetí, ačkoli čl. 8 odst. 3 nařízení č. 6/2002 umožňuje chránit (průmyslové) vzory použité pro vzájemně zaměnitelné výrobky uvnitř stavebnicového systému navzdory funkčním vzhledovým znakům těchto výrobků, obecným cílem tohoto nařízení zůstává cíl uvedený v bodě 10 jeho odůvodnění, a sice nebránit technologické inovaci ani vzájemné propojitelnosti výrobků různých značek poskytnutím ochrany znakům podmíněným výlučně technickou funkcí nebo umožňujícím mechanická spojení.

47. Tento cíl by přitom byl ohrožen, kdyby vzhledové znaky vzájemného propojení, často převažující ve vzhledu výrobků, které jsou součástí stavebnicového systému, mohly být určující pro celkový dojem vyvolaný u informovaného uživatele za účelem posouzení rozsahu ochrany dotyčných (průmyslových) vzorů. Zohlednění míry volnosti původce vzoru v rámci tohoto posouzení podle mého názoru umožňuje dosáhnout uvedeného cíle, aniž je zpochybněn užitečný účinek výjimky stanovené v čl. 8 odst. 3 nařízení č. 6/2002.

Odpověď na první předběžnou otázku

48. S ohledem na informace uvedené v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vedla právě snaha o zachování cíle uvedeného v bodě 46 tohoto stanoviska předkládající soud k otázce, zda je vhodné za účelem určení rozsahu ochrany (průmyslových) vzorů spadajících pod čl. 8 odst. 3 nařízení č. 6/2002 použít zvláštní kritéria zohledňující specifičnost těchto (průmyslových) vzorů.

49. Mám však za to, jak vyplývá z výše uvedených úvah, že tohoto cíle lze dosáhnout naopak striktním a úplným použitím ustanovení nařízení č. 6/2002, jak jsou vykládána unijními soudy, při respektování užitečného účinku čl. 8 odst. 3 tohoto nařízení.

50. Navrhuji tedy odpovědět na první předběžnou otázku tak, že článek 10 nařízení č. 6/2002 musí být vykládán v tom smyslu, že rozsah ochrany (průmyslového) vzoru spadajícího pod čl. 8 odst. 3 tohoto nařízení je určen odkazem na celkový dojem, který tento (průmyslový) vzor vyvolává u informovaného uživatele, který ačkoli není návrhářem či technickým odborníkem, zná různé (průmyslové) vzory existující v dotyčném odvětví, má určitý stupeň znalostí prvků, které tyto (průmyslové) vzory obvykle obsahují, a z důvodu zájmu o dotyčné výrobky vykazuje relativně vysoký stupeň pozornosti, když je užívá jako prvky stavebnicového systému, jehož jsou součástí. Při posuzování rozsahu ochrany se přihlíží k míře volnosti původce dotčeného průmyslového vzoru, a to i při vývoji vzhledových znaků výrobku nezbytných pro vzájemné propojení.

[31] – Platnost (průmyslového) vzoru je posuzována zejména z hlediska požadavku na individuální povahu, viz čl. 25 odst. 1 písm. b) nařízení č. 6/2002.

Závěry

51. S ohledem na všechny výše uvedené úvahy navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl na první předběžnou otázku položenou Fővárosi Törvényszék (soud hlavního města Budapešti, Maďarsko) následovně:

„Článek 10 nařízení Rady (ES) č. 6/2002 ze dne 12. prosince 2001 o (průmyslových) vzorech Společenství

musí být vykládán v tom smyslu, že

rozsah ochrany (průmyslového) vzoru spadajícího pod čl. 8 odst. 3 tohoto nařízení je určen odkazem na celkový dojem, který tento (průmyslový) vzor vyvolává u informovaného uživatele, který ačkoli není návrhářem či technickým odborníkem, zná různé (průmyslové) vzory existující v dotyčném odvětví, má určitý stupeň znalostí prvků, které tyto (průmyslové) vzory obvykle obsahují, a z důvodu zájmu o dotyčné výrobky vykazuje relativně vysoký stupeň pozornosti, když je užívá jako prvky stavebnicového systému, jehož jsou součástí. Při posuzování rozsahu ochrany se přihlíží k míře volnosti původce dotčeného průmyslového vzoru, a to i při vývoji vzhledových znaků výrobku nezbytných pro vzájemné propojení.“